

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadók hivatalában átvéve.
Egy évre 10 k.
Három évre 30 k.
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Három évre 60 kor.
Postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Három évre 72 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, kivétel a
szombatok és ünnepnapok napjaitól.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 196. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 augusztus 31.

Luck felé.

Budapest, augusztus 30. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Pflanzer-Baltin és Botämer tábornokok hadseregei tegnap a Stripaig nyomultak előre. Az ellenség több szakaszon megkísérelte, hogy az üldözést megakassza, de mindenütt visszavertük. Különösen a Koropiec-pataknál kellett rendkívül makacs ellenállást megtörni. Boehm Ermolli tábornagy csapatai Zlaczovtól keletre, valamint a Bialikamien-Toporov és Radziechov vonalban csapatokkal erősen megrakott hadállásokkal kerültek szembe.

Megtámadták az ellenséget és a harc vonal számos pontján visszavetették. **Wolyniába Luck felé előrenyomult csapataink újra tért hódítottak,** Swiniuchy és más makacsul védelmezett községeket ragadtak ki az ellenség hatalmából.

A Bialovieszkája Buzeta területen oszárí csapatok **Szereszovonál megverték és Pruzany irányában üldözik az orosz csapatokat.**

Hiábavaló olasz támadások.

Budapest, augusztus 30. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az olaszok tegnap az egész tenger melléki harc vonalat változatlan erősségű tüzérségi tűz alatt támadták. Gyalogságuk több helyen megkísérelte hadállásunk megközelítését és kisebb támadásokkal is próbálkozott, de mindig visszautasítottuk. A karinthiai és tiroli határvidéken a helyzet változatlan. *Höfer.* (Min. eln. sajtóoszt.)

Az olaszok dardanellai beavatkozása — hadüzenet a németeknek.

Budapest, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) A Daily Express szerint a Dardanelláknál eldőrdülő első olasz ágyú kikényszeríti az olasz-német kenyértörést és Itália kénytelen lesz Németországnak hadat üzeni.

Románia területet enged Bulgáriának.

Budapest, aug. 30. (Saját. tud.) Szófiából jelentik, hogy a román kormányban meg van a hajlandóság a dobrudzsai határkiigazításra, hogy a jó viszonyt Bulgáriával helyreállítsa.

**Intézeti fehérneműek leánykák és fiuk részére
házilag készült paplanok, gyapjutarok, mat-
ráczok, harisnyák és kötények legjobban beszerezhetők**

Menekülés Szentpétervárról.

Stokholm, augusztus 30. Hir szerint az oroszok Szentpétervárról a műkincseket és az állami levéltárat Moszkva helyett Nisni-Nowgorodba szállították, mert úgy látszik, nem bírnak Moszkvában. A дума elnöksége komoly tanácskozásokat folytat, hogy a dumát Szentpétervárról Moszkvabahelyezzék át.

Orosz hivatalos jelentés.

(Augusztus 29.) Riga körül semmi változás. Friedrichstadt irányában a harcok egyre tartanak. Az ellenség megkísérelte a kreuzburg—mitai vasútvonal megszerzését. Az ellenség augusztus 26. és 27. éjén a Vilna felé vezető utak vidékére, a Vilja balpartjára és a Vilja és a Nyemen közti vidékre irányította offenzíváját, a melyet ellentámadásokkal feltartóztattunk.

A Nyemen középső folyása mentén és a Bobr és a Pripjet közti fronton csapataink 26. és 27. éjén folytatták a visszavonulást és az ellenséges offenzívát harcokkal visszatartották. Az ellenség előrenyomulása fokozott mértékben főleg a Bialistoktól északra, a Bielovicska erdő nyugati szegélye és a Kobrin felé vezető utak ellen irányult.

A Bug jobbpartján az ellenség augusztus 26. éjén Vladimir Volinsky vidékéről Toreyn, (Lucktól nyugatra) Lokaci, a Polonka foly és Poryck felé kezdett előrenyomulni. Ezen a fronton harcok indultak meg.

A Bug, a Zlota-Lipa és a Dnyeszter közt az ellenség a 27. éjén virradó éjjel és a következő napon szintén támadást intézett állásaink több szakasza ellen. Az offenzíva Brzezanitól északra és Podhaecetől nyugatra annyira heves volt, hogy az ellenségnek sikerült a Zlota Lipa balpartján megvetnie a lábát.

Czillér Imre
nagyáruházában
Szent László-tér.

Az oroszok visszavonulása.

Berlin, augusztus 30. A Vossische Zeitung kerülő uton jelenti Pétervárról: Pskov város kiürítésére augusztusban parancsot adott az orosz hadvezetőség, ezt a parancsot azonban augusztus tizenötödikén nemcsak visszavonták, hanem a rigai hatóságok egy részét is Pskovba irányították. Most újabb parancs ismét elrendelte a város egyházi, közoktatási és igazságügyi hatóságainak az eltávolítását, s ezzel együtt a város kiürítését. A polgári lakosság elszállítására napenként nyolc vonat indul a pétervár—pskovi pályaudvarról Tapsban és Dorpatban hirdményt függesztettek ki, amelyben elrendeli a hatóság, hogy Riga-ba csak azok utazhatnak, akik a hadseregben tényleges szolgálatot teljesítenek. A vasuti összeköttetés Dorpat és Riga között teljesen megszünt.

Bukarest, augusztus 30. Az oroszok a Dnyeszter front váratlan áttörése következtében Luck várát kiürítik.

A lakosság Kiewből tömegesen menekül.

Török hivatalos jelentés.

Tízezer halott.

Konstantinápoly, augusztus 30. A Milli-ügynökség jelenti a főhadiszállásról:

Dardanella-front:

Az ellenség augusztus 28-án megújította támadásait, amelyeket augusztus 26-án és 27-én az Anaforta-szakasz ellen megkezdett. E három utolsó napon különösen szívesen voltak a támadások, de az ellenséget mégis teljesen visszavetettük és közben óriási veszteségeket szenvedett. Ellettámadással visszahódítottunk centrumunkban egyes lövészárkokat, amelyeket az ellenség megszállott. Ezekben a lövészárkokban az ott talált ellenséges csapatokat megsemmisítettük.

A két utolsó nap küzdelmeiben az ellenségnek tízezer halottja volt, a mi veszteségeink ellenben aránylag csekélyek.

Repülőink, akik e küzdelmekben részt vettek, sikerrel dobtak bombákat az ellenséges hadállásokra és táboraira.

Egyébként semmi jelentős esemény nem fordult elő.

Bulgária döntő fordulat előtt.

Szófia, augusztus 30. Szerbia lényegében teljesítette az ántánt kívánságát, de a területek azonnali átadásáról és a Vardar folyón túli terület átengedéséről hal-lani sem akar.

Bulgáriát ez a határozat nem elégíti ki s az ajánlatot visszautasítja. Bulgária döntő fordulat előtt áll.

Szerbia engedményei Bulgáriának.

Szófia aug. 30. A kragujeváci koronatanács határozott s határozatát Pasics és a trónörökös átadta Trubeckoj hercegnek. Pasics visszatért Nisbe és jegyzéket adott át az ántánt hatalmak követéinek és informálta a bulgár követet.

Azt állítják, hogy a szerbek az ántánt követeléseinek teljesen eleget tesznek. Engedményeiket közölték a bulgár kormányval.

Radeszlawow a királlyal tanácskozott s azután kijelentette, hogy ragaszkodik eddigi politikájához.

A visszavonuló oroszok asszonyokat és gyermekeket hajtanak a tűzvonalba.

Berlin, augusztus 30. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadseregétje.

Below tábornok csapatai a Frichstadttól délre lévő hídfőért harcolnak. A Njementől keletre folyó harcokban Eichorn vezérezredes hadserege elérte a Polittól északra lete fekvő vidéket. Újabb 1600 oroszot fogtunk el és 7 ágyut zsákmányoltunk. Grodnó irányában rohammal elfoglaltuk Lipsket. A Bobr mellett az ellenséget a Sidra-szakasz feladására kényszerítettük és áthaladtunk a Szokolkán. A Bialisztoktól északra keletre és keletre elterülő erdőségek keleti szélét több helyen elértük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregétje

A Bialovieszka erdőben a Narev fele felnyúlva való átkelésért harcolnak. Woyrsch

vezérezredes német és osztrák csapatai Suchopolnál az erdőség keleti szélén és Szereszovónál kiverették az oroszokat állásaiból és az ellenséget keményen üldözik.

Mackensen tábornagy hadseregétje.

Az oroszok, hogy hátsó oszloprészeiknek visszavonulását Pruzanytól keletre elterülő mocsaras vidéken keresztül lehetővé tegyék, tegnap a Kobrintól délre eső területen Potdubnó vonalában megegyeszer felvették a harcot. Megvertük őket, noha más elvonuló csapatrészeket is újból harcba vetettek. Nem használt nekik az a minden idők hadtörténetében példátlanul álló eljárásuk sem, hogy menekülő seregeik védelmére házaik népének főleg asszonyait és gyermekeit, akiket visszavonulásuk alkalmával magukkal hurcoltak, ezer számra támadó csapataink elé hajtottak. (Min. eln. sajtóosztálya)

Az első olasz zászló.

Innsbruck, aug. 30. A dél-tiroli határharcok utolsó napjaiban egy szakaszvezető zászmányul ejtette az első olasz ezredzászlót. Az innsbrucki honvédparancsnokságon helyezték el.

Álhir a mozgósításról.

Genf, aug. 30. Párisból jelenti, hogy Svájcban tartózkodó román tiszteknek megparancsolták, hogy azonnal térjenek vissza Romániába. A Zürichben tartózkodó román tisztek megcáfolják az ántánt lapoknak azt a híresztelést, mintha Románia a külföldről hazarendelte volna tartalkosait.

Svéd vélemény Olaszországnak a dardanellai akcióba beavatkozásáról.

Budapest, augusztus 30. (Saját tud.) Stokholmból jelenti: Az olasz hadüzenetet Törökország ellen az itteni diplomáciai körökben akadémiakusnak tekintik. Hangoztatják, hogy Itália nem küldhet csapatokat a Dardanellákhoz, mert a monarchia elleni harcra annyira lekötött, hogy a Dardanellák-nál részvétele lehetetlen.

A cár győzni akar.

Budapest, augusztus 30. (Saját tud.) Hágából jelenti: Szaszanov, az orosz külügyminiszter a semlegesekkel körlevélben tudatta, hogy a cár a győzelemig folytatja a háborút.

Olaszország rossz miniciót adott Romániának.

Bukarest, augusztus 30. A Seara írja: A román kormány a háború kitörése után nagy mennyiségű miniciót rendelt Olaszországból. Bár ezt a miniciót tizszer akkora árral fizették meg, mint a Németországból rendeltet, az olasz minició csaknem hasznavehetetlen. Főleg a kézigranátokat, amelyek Olaszországból érkeztek, egészen ki kell vonni a használatból, mert igénybevételeük közvetlen veszedelemmel jár. A kísérletek e gránátokkal legjelesebb tiszteink életébe kerültek. Csrnodeanu őrnagy, aki a gránát készítésénél Olaszországban az ellenőrzést végezte, volt az első áldozat.

„Pour le merite“

a breszt-litovszki győzőnek.

Badapest, augusztus 30. (Saját tud.) A bécsi Tagblatt jelenti, hogy Vilmos császár Arz tábornoknak a breszt-litovszki győzőnek a „Pour le merite“ érdemrendet adományozta Konrád vezérkarifőnök útján.

A háború sorsa

a Dardanelláknál dől el.

Bécs, augusztus 30. Cruppi volt francia külügyminisztert tudvalevően külön kihallgatáson fogadta a minap a cár, aki a többi közt azt mondotta neki, hogy Oroszország a végsőig akarja folytatni a háborút. Biztosította a cár Franciaországot arról a rendíthetetlen akaratáról, hogy a végső győzelemig fognak harcolni. Természetes, hogy az ilyen kijelentéseknek nem lehet nagy jelentőségük, még ha uralkodó ajkáról hangzanak is és pedig azért nem, mert egy orosz cár nem köthet addig békét, ameddig a legkisebb reménysége megvan arra, hogy Konstantinápolyt elérhesse. Ha ugyanis a nép körében elterjedne annak a híre, hogy a cár Oroszországnak azt a régi vágyát nem akarja kielégíteni, bár alkalma lenne rá, akkor ez belső zavargásra adna okot. A négyesszövetség hatalmai már eddig is nagy vér- és pénzáldozatot hoztak a Dardanellákért és Londonban már ráeszméltek arra, hogy hiába áldoztak az orosz szövetségért olyan sokat. A cár azonban nem beszélhet másképpen, neki azt kell mondania, hogy szövetségeseivel együtt folytatja a harcot. Szava majd másképp fognak hangzani akkor, hogyha teljes lesz a meggyőződés, hogy Konstantinápoly bevehetetlen.

Hollandia a békéért.

Amsterdam, augusztus 30. A németalföldi békepárt eihatózta, hogy amint döntésre kerülnek Oroszországban a harcok, vagyis Breszt-Litovszk eleste után, azzal a kéréssel fordul Vilma királynőhöz, hogy az összes semleges államokat hívja meg egy békekonferenciára, amely közvetlenül a hadviselő felek között a békétárgyalásokat. A királynő hír szerint hajlandó ezt a kérést teljesíteni.

Svéd lap Hindenburg terveiről.

Stockholm, augusztus 30. Az „Afton-bladet” katonai munkatársa írja: Mialatt az egész világ figyelmét e pillanatban a Breszt-Litovszk körül történő események kötik le, a világháború döntő fázisait ezalatt Hindenburg a harctér északi részén készíti elő. Szamogyia és Kurland elfoglalása csupán előkészítése volt az orosz főerőg bekerítésére és megsemmisítésére irányuló hadműveleteknek és előttünk kétségtelennek látszik, hogy a központi hatalmak végleges győzelmét Hindenburg készülében lévő nagy offenzívája fogja meghozni.

Miklós nagyherceg jól tudja, hogy a döntés északon fog megtörténni és már jó eleve igyekezett a harctér e részén az erőviszonyokat saját előnyére megváltoztatni. Az orosz sereg végleges megsemmisítését csak akkor kerülheti el, ha jobbszárnyát meg tudja védeni és az ország belsőjével való összeköttetést fentartani képes. Bizonyos tehát, hogy a harctér eme pontján igen jelentékeny orosz haderők vannak összpontosítva. A szakember előtt feltétlenül okos dolognak látszik, hogy az orosz fővezér itt a végső-kig akar ellentállni, mert ez a vidék, az azt borító tavakkal, a védelemre rendkívül alkalmas.

Hindenburgnak tehát ugyancsak igyekeznie kellett, hogy itt működő csapatainak számát lehetőleg gyarapítsa. Épen ezért nem tartjuk valószínűtlennek, hogy a harctér déli részén működő német és osztrák-magyar csapatok egy része megerősítésként utban van az északi szárny irányában.

Nem kell azt sem elfelejteni, hogy a németeknek az anyaországgal való összeköttetés részére csupán egy használható vasúti vonal, az insterburg—kovno—vilnai áll rendelkezésre, míg a másik két vonal, a mitau—dünaburgi és a libau—sawlei csupán egyvágányú.

Jó forgalmi eszközül kiálkozik most a németeknek a Nyemen-folyó, amelyen át az oroszok által lerombolt hid helyébe a németek néhány nap alatt kitűnő vasúti hidat építettek. De bizonyos az is, hogy a németek úgy Libau, mint Mitau kikötőjét kihasználják csapatoknak és készleteknek tengeren át való szállítására. E két kikötőben még sohasem volt ilyen nagy forgalom, mint ma.

Csak rövid idő kérdése lehet, hogy a németek támadása gigászi erővel meginduljon a bizonyára döntő küzdelemre.

Ebben a küzdelemben nem az a kérdés, hogy a német hadsereg győze, vagy az orosz; csupán az nem bizonyos ma még: milyen arányú lesz a német győzelem?

Sok jel mutat arra, hogy az 1915. év nyárvége a világtörténelem legnagyobb katasztrófájának lesz tanuja. Hindenburg az, akinek kezében van a hatalom és a döntés, az ő neve a lehetőséget valószínűségnek igéri, a német csapatok páratlan kiválósága pedig a valószínűséget bizonyossá fogja változtatni.

*** Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolesőbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut.

Biharvármegye 5000 koronát ad az elpusztított falvakra.**A harmadik szakosztály ülése.**

A vármegye által megindított akció, mely az ellenség által elpusztított falvak felépítésének célját szolgálja, tegnap maga a vármegye előtt szerepelt. A hivatalos felszólítás Biharvármegyét is felhívta, hogy pénzkészleteiből adjon valamit a nemes célra. Az adomány nagysága felett a törvényhatóság a szeptemberi közgyűlésen fog határozni. A határozatot mindenesetre előbb a szakosztálynak kell előkészíteni, amely tegnap foglalkozott az ügyel. Tegnap délelőtt a harmadik szakosztály tartott ülést a megyeházán. Elsősorban a különböző költségvetésekkel és számadásokkal foglalkoztak.

A számvevőség által előterjesztett javaslat szerint a vármegyei alapok legnagyobb részt a múlt évi keretek közt fognak mozogni 1916-ban is. Így meg kell hagyni a tiszti nyugdíjalap 4 és fél százalék pótdókját is. A nyugdíjalap pénzkészlete ugyanis nem képes fedezni az alapköltséget és így csakis pótdóval tudnak eleget tenni a kívánalmaknak.

A rendes számadások elintézése után foglalkozott a szakosztály az alispáni javallattal, melyben 5000 koronát ajánl adományoztatni a vármegye által az elpusztított falvak részére. A javaslatokat egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

Biharvármegye ugyan adhatott volna nagyobb összeget is a hazafias célra, azonban ha tekintetbe vesszük, hogy a vármegyének ugyancsak semmiféle pénzkészlete sincs, úgy ez az 5000 korona is nagy áldozat. Mindenesetre a vármegyének sok eszéke van az 5000 korona megnövelésére. Így többek között biztos tudomásunk van róla, hogy a múlt évi gabona megtakarításokból Fráter Barnabás alispán igen tekintélyes összeget fog e célra juttatni.

Gygyilkos postamester.

Balázsházy Gyula ugrai postamester még a háború elején ment el a harctérre, mint a 39. gyalogezred őrmestere. Végigharcolta az egész kárpáti nagy védőharcot s egy alkalommal oly szerencsétlenül zuhant le egy szikláról, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett.

Nagyváradra került sérülésével és lassan javulni is kezdett állapota, csak az utóbbi időkben voltak észrevehető rajta agyrázkódásának szomorú következményei.

Viselkedése zavart volt s látszott, hogy a szerencsétlen ember elméje mindinkább elborul. Aggodó családja ekkor a biharmegyei elmekórházba szállította, hol szombaton, egy öntudatlan pillanatában, a rácsos kályhaellenző nyílásába dugta fejét s mire észrevették a fejénél fogva ott csüngő embert és kiemelték onnan, már halott volt.

Temetése tegnap délután volt nagy részvét mellett a Keskény utca 16. számú gyászházból a református egyház szertartása szerint. Az elhunyt családja iránt általános a részvét.

A nemzeti áldozatkészség szobra.

A nemzeti áldozatkészség szobrának végrehajtó bizottsága a háboruban elesett hősök özvegyei és árvái, valamint a rokkantak országos alapjának gyarapítására jótékony akciót indított, amelynek tárgya az, hogy egy lovas szobor alakot készített fából, s azt a nagyközönség által megvásárolt pikkelyszerűen elhelyezett fémlemezekkel olyképpen boríttatjuk be, hogy a páncéllemezek minden pikkelye hazafias áldozatot képviseljen.

Az akció hivatásában és céljában gazdag és nemes. Ez a fából készülő lovas szobor nemcsak momentum lesz a magyar szívek nemes megmozdulásának, hanem maga is egy gazdag áradású áldásos akció. Ez a szobor gyűjteni fog a szenvedőknek és inségesekeknek, a háboruban elesett hősök özvegyeinek, árváinak és a nagy viaskodás rokkantjainak.

Amidőn a végrehajtó bizottság Augustus királyi főhercegasszony és Károly István királyi főherceg Ő császári és királyi fenségeik védnöksége, gróf Tisza István magyar királyi miniszterelnök, Csernoch János biboros hercegprímás és báró Hazai Samu magyar királyi honvédelmi miniszter diszelnöksége alatt megvalósítja ezt a kegyetes és jóságos akciót, — a magyar nemzet minden tagát felkéri a nemzeti áldozatkészségben való részvételre, mert egyrészt ez a szobor csak úgy képviseli igazán az egész nemzet áldozatkészségét, ha a nemzet minden tagja hozzájárul, másrészt pedig, mert nemzeti jólétünk ügye az, hogy a háború utáni jövőben fejlődésünk útját ne állják a háború pusztításai nyomában támadt gondok és bajok, s a nemzet szerencsétlen özvegyei és árvái s a nemzet rokkant martírjai, mire a háború befejeztetik, már igénybe vehessék egy nagy nemzeti alap védelmét.

A szobrot borító s az adakozó nevével ellátott bronzpikkelyek legkisebb megváltási ára két korona, — hogy mindenki, a legszegényebb ember is leróhassa nemzeti adóját, de természetesen, hogy a jobb módú és vagyonosabb lakosság, a társadalmi, pénzügyi, kereskedelmi és ipari élet társasköröi, pénzintézetei, részvénytársaságai vállalatjai, anyagi erejükkel arányosan, progressive magasabb összeggel vesznek részt a nemzeti áldozatkészség szoborbaöntésének hazafias munkájában.

Miként a törvényhatóságok — vármegyék városok — épp úgy a különböző testületek, egyesületek, társaskörök, pénzintézetek stb. szintén nagyobb lemezekkel vesznek részt az akcióban s miként a törvényhatóságok, épp úgy címereiket vésethetik a lemezbe az egyes családok is.

Az ilyen címeres lemezek a rendes nagyságban egyes nevekre minimális 25 koronával, ugyanily lemezek családok részére legalább 50 koronával válthatók meg. Nagy címeres lemezek kisebb megváltási ára egyes nevekre 100 korona, családok részére legalább 200 korona. Ugy a törvényhatóságok címeres lemezei, mint a testületek, egyesületek, pénzintézetek, társaskörök lemezei, s általában a nagyobb lemezek a szobor postamensének külön e célra fenntartott helyén fognak elhelyeztetni.

Jelvényt is készítettett a végrehajtó bizottság amely reliefszerűen ábrázolja a lovasszobrot. A Nemzeti áldozat jelvénye ez a zománcozott művészi ércemlék, hogy a nagy célokban való együttérzésünk kifejezője legyen. Mindenki, aki részese ez akciónak, viselje a jelvényt büszkén, mert ez a jelvény képviseli Magyarország népeinek az áldozatkészségben is megnyilatkozó egységességét. A jelvény ára 2 korona.

A lemezek megváltása a polgármesteri hivatalban történt jegyzések után történik. A szobor leleplezési ünnepén a vármegyék, városok, községek, testületek, egyesületek, a társadalmi, pénzügyi, kereskedelmi és ipari

életi társasköröi, pénzintézetei, vállalatai, részvénytársaságai stb. küldöttséggel vagy megbízottai képviseltetik magukat. Amidőn a végrehajtó bizottság e fent ismételt akcióját Nagyváradi város közönségének tudomására hozom, felkérek minden egyest, hogy hazafias adományával járuljon hozzá a nemzeti áldozatkésztségnek ez érebeöntött szimbólumához, hogy időtlen időig hirdesse a magyar társadalom dicsőségét.

Nagyváradi, 1915 augusztus 26. án.

Rimler Károly,
polgármester.

Az elfoglalt Bresztlitovszkban.

Bresztlitovszk, aug. 29.

Bresztlitovszk színhelye a legborzalmasabb pusztításnak, amilyen még az oroszoknál sem fordult elő. A csinos városka háromnegyed részét tűzvész hamvasztotta el. Az utcák kényelmetlenül csendesek. A lángok recsegésén s az elszenesedett gerendák beomlásának zaján kívül mit sem lehet hallani. Az egész városban nincs egy élő lény. El kellett menni mindenkinek: oroszoknak, lengyelnek, zsidónak egyaránt. Hogy mi történt a pusztulás előtt, nem lehet megtudni, mert nincs szemtanú, egy árva lélek sem. De egy bizonyos: raboltak és fosztogattak, mintha csak a legvadabb barbárok rohanták volna meg a várost. Az összes lakásokat összerombolták, az üzleteket betörték és kirabolták, az értékes holmikat magukkal cipelték, míg a berendezést kiszórták az utcára. Ugy látszik, a lakosoknak nem engedték meg, hogy holmijaikat magukkal vigyék. Át kellett engedniük mindent a rabolni vágyó hordáknak.

A pusztításnál sokkal kevésbé tökéletesek voltak a vár védelmére szolgáló előkészületek. A legtöbb lövészárk ki volt ásva, de minden kiépítés nélkül. A drótsóvény-munkálatok befejezetlenek voltak, sőt még a tűzvonalba eső fák kidöntésével sem készült el az ellenség. Az oroszok Bresztlitovszkra és a kitűnő természeti fékvésre bízták magukat. Csak akkor gondolták meg már a dolgot, mikor bizonyos volt, hogy nem tarthatják magukat. Kiűritették a védőműveket, melyeket még a szövetséges seregek sem ostromoltak, elpusztították a citadellát, miután előbb elszállították a hadianyagok nagyrészét, a huskonzerveket, liszt, rizs és egyéb készleteket elrejtették.

A bresztlitovszki német parancsnok be-szélte, hogy az összes élelmiszer-raktárakat petrolummal leöntve találta, az oroszok azonban elfelejtették fel is gyújtani a raktárakat. Különös gonddal pusztították el az összes hidakat, azonban két szükség-hidat máris elkészítettek úgy, hogy a csapatok a délután folyamán már meg is kezdték a bevonulást. Csengő zeneszó mellett érkezett egy osztrák és magyar hadtest, sok magyar honvédsapattal, melyeknek vidám éneke élénk ellentétben állott a holt város csendjével.

A vár fokán a magyar zászló volt az első.

Pogány főhadnagy altisztjével a vizen átszúrt, csónakot hoztak, a honvédeket átvitték s a magyar zászlót kitűzték 26-án reggel három órakor. Hadfy altábornagy maga mondta, hogy ők voltak az elsők a városban nemzeti zászlókkal.

Színházi élet.

Napról-napra közeledik a színházi kapunyitás ideje. A távollevő színészek lassanként megérkeznek s tegnap este megérkezett Erdélyi Miklós színiigazgató is családjával E. Korács Mariska és Polgár Mariskával együtt.

Szeptember 1-én tartja a színtársulat gyűlését, melynek befejezése után rögtön megkezdődnek a próbák. Hogy milyen darabok vannak a társulat repertoárjába felvéve, az jelenleg még nincs megállapítva, mindenesetre azonban benne lesznek a budapesti színházakban ez idén nagy sikert aratott darabok.

Igy az operettek köréből a „Bíjos ismeretlen“, míg a boházatok közül Guthy Soma „Kávéházi konrádok“ című három felvonásos is színre fog kerülni, nem szólva azon előttünk még ismeretlen darabokról, miket a tegnap hazaérkezett igazgató féltve rejtget táskájában.

Az előadások szombaton, a jövő hónap 4-én fognak megkezdődni s épen ezért ismételtén felhívjuk a bérlő közönség figyelmét bérleteik kiváltására.

A régi bérlők szeptember 4-én délután 6 óráig bezárólag érvényesíthetik bérleteiket, ettől kezdve bárki igényt formázhat arra, hogy a fennmaradt helyek bármelyikét kibérelje. Bérletet lehet minden nap 9-12-ig és délután 3-5 óráig Halmay Lajos titkár-nál, a Szigligeti színházban.

Nem szabad megtiltani a kivittelt.

Többször megírta a Tiszántúl, hogy Biharvármegye egyes járásaiban a főszolgabírók megtiltották az élelmiszerek kivittelét. Ennek az indokolatlan óvintézkedésnek rövidesen bekövetkezett a káros utóhatása. Elsősorban a termelők redukálták a terményeket, másodsorban a vidéki termelőktől élő városiak kénytelenek voltak nélkülözni. A városi tanács akkor átiratot intézett az alispánhoz, aki rendeletileg utasította a főszolgabírákat a kivittel korlátozásának beszüntetésére.

Tegnap ebben a dologban egyenesen a belügyminisztertől érkezett rendelet. A rendelet értelmében nem szabad sem állatot, sem állati termékeket, vagy más terményeket kivittelét eltiltani.

Az ilyen rendelkezések határozottan törvényellenesek. A kivitteli tilalmat a közigazgatási hatóságoknak nincs jogukban behozni, ha ezt tették eddig, azt törvényellenesen csinálták és ha még esetleg életben volna, akkor azonnal beszüntetendő.

A kivitteli tilalom felfüggesztése nemcsak törvényhatóságokra szól, hanem más szövetséges országokra is. Ha azonban mégis valami rendkívüli indoka volna valamely törvényhatóságnak egyes helyeken a kivittel megtiltására, az esetben az elsősorban a miniszternek hozandó tudomására és majd az fog a kivittel sorsa felett dönteni.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódiával szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél. Mikor az est megszéni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

Egy, tíz, száz, ezer . . . !

Felsőmagyarország, aug. hó.

— Milyen közönséges és szimpla számok s mily kevés, amit jelentenek. Egy ház, tíz tévedés, száz gond, ezer pengő forint . . . vagy teszem azt (a stilszerűség kedvéért) egy katona, száz katona, ezer katona, ezer halott, ezer fogoly: épen hogy valamieskével több, mintha azt mondanák: semmi. Ugy dobálózunk e számokkal (pláne ma s az utóbbi relációkban) mint az ut porában játszó póré kis gyermek, ha teli marokkal szórja a homokot a szélbe. Talán csak egyetlen egy viszonylat van, mely erőt és súlyt képes adni e numerusoknak, mely megnöveli őket: ha napokról, évekről, az időről beszélünk velük.

De még így sem értjük és érezzük át őket egészen.

Jut é eszünkbe csak nagy néha is, hogy egész emberi életünk, annyi gonddal és szeretettel óvott s oly nagyratartott életünk mindössze se számolhat többet fel magának néhány toldott-foldott X-nél nem is gondolva arra, hogy a statisztikai nagy általánosság három évtizednél nem ígér többet senkinek sem. Jut é eszünkbe csak nagy néha is, hogy Magyarországunk egész áttekinthetetlen multja alig ölel fel többet épen ezer évnél, mialatt is csak királyunk volt közel száz? Hogy az egész európai kultúra nem vénebb három-ezer évnél s ez alatt vagy tíz népvándorlás: a germán, hunn, avar, magyar, mongol, török s (most) szláv söpört végig rajta s akarta elpusztítani? Ki tartja számon, hogy a Csusurkinien elmosódott krix kraxaiban megirt kínai história legesleges első napjától az indus Ellori grottáknak egy egész óriási vörös-gránit hegybe faragott művészetétől, a memplusi pyramisoktól melyek közül csak egyet husz álló évig épített félmillió rab-szolga s melyek közül csak egynek csak egyetlen követ kétezzer ember három év alatt buzta el építési helyére) maig se telt még ki a tízezer esztendő?

Mily csöppek e számok s mily közel hoznak hozzánk ismeretlen világokat, melyek még is oly messze vannak tőlünk . . .

Mindezt pezdig az juttatta eszembe, hogy egy fővárosi lap rovatot nyitott ilyen címmel: „Ma egy éve . . . Mitegy tőmondatokban meséli el a tavaly történetét. Talán kiollózott cikk-cimek, oly könnyen fut át rajta a szemünk, oly nyugodtan felejtjük el az első mondatát, mire az utolsó-hoz érünk. Pedig minden szava élet, hatalmas élet, mely előtt félve, remegve, bizonytalan áhitattal állunk még a minap is, tavaly. Élet . . . csak volt, most már mult, történelem, lefokozon ebben a kurza jegyzésű naplóban valami többé kevésbé érthető vértelen (nem: vértelen) emlékké. Egy év mulván . . .

És tíz év mulván . . . ? Ez a tíz év a rohanó időnek közmondásos sebességével fog elszállani fejük felett, míg mi, oregek és gyermekek, néhány életerősek és sok-sok bénák meghajolva, kiduzzadt izmokkal fekszünk neki a munkának, mint Meunier kőszénbe faragott bányászai, hogy megfeszített erővel tudjuk életre keltetni a kincsromokat, melyek együtt roppantak meg az értéktelenségekkel a tobzódó halál táncá alatt s tudjuk

..HIREK..

Őszi rózsák között.

A tavasz és nyár kedves virágai után, őszi rózsával telt meg a kis kert újra. Tavaly ilyenkor, amikor távozó ágyunk mély dübörgésükkel rezgették meg aszfaltunkat, ki sem látszottak rajta ülő fiaink az őszi rózsákból — még a kerekek külőjére is jutott. Némelyik vitéznek pedig egész esakorra való volt már a sapkájánál, de hát majd minden kapuból kapott egy-egy szálat — itt egy szőke, ott egy barna kis lány nyújtotta azt felé s mindegyik más és más jó kívánságot fűzött melléje. — Isten vele! Sok szerencsét! Kitartást és győzedelmet! A viszonzásra és így tovább... Hát hogyné vitte volna el a jó vitéz a kedves őszi rózsákat mind-mind egy szálalig.

És a kis kert azóta újra megtelt. A tipogó-topogó itthon maradt kis angyal az őszi rózsá után nyul, letépi kis kacsójával és szalad vele... viszem apukának... hapei... t. i., hogy szagolja meg apuka a szép virágot s a háta mellett levő fiatal anyának köny szókik szemébe. — „Még nem adhatjuk neki oda, mert még nincs itthon, most csak az íróasztalára tesszük. Majd jövőre ha Isten segít — apukád kezébe adhatod kis angyalom”. — És ez a boldogabbik helye az őszi rózsának — de ahol már sirdombra hull az apuka őszi rózsája, ott már vége minden boldogabb álmodásnak, előre a jövőbe való tervezgetéseknek, mely pedig oly jól esett kart karba öltve a napi fáradságos munka után, holdvilágos este, a szép őszi rózsák között sétálva.

Az ifjú leány is egyedül sétál a törpe őszi rózsá erdőben. — Leszakít egy nagy fehér őszi rózsát, beblére tüzi, — aztán újra a kezébe veszi. — Tavaly ilyenkor ő vele sétálgatva, az ő szavait hallgatva tépkedte a fehér szirmokat — óh hogy ez a kegyetlen sors elválasztotta tőle — s ismét apró szirmokban hullt az összetépett, össze morzsoló rózsá a leány kezéből a földre. — És busan nézett a meghalt virágszálla. — Neked már véged — úgy kell, ha nem adhattam neki, — de aztán hirtelen összezeressen, hátha neki is vége lesz? És sohasem jön többé vissza? ... Ott marad a hősök őszi rózsá kertjében! — Egy szál délcegebb, szebb, dúsabb őszi rózsával több lesz — abban a csendes kertben... És itthon sok, nagyon sok házból megszaporodik a házioltáron a kép. A szűz Anya lábánál áll a legújabb vértanu a haza, az engedelmisség vértanujának a képe. Eddig is mindig, mindennap friss virág pompázott ott, de most a fiatal testvérnek a kedves jó fiúnak képe ki sem látszik a hófehér őszi rózsákból, szebbnél-szebb virágokból. — S oly jól esik a szemnek az a megnyugvást, boldog békét ígérő fehér oázis a komor barna butorok között.

És ott a messzeségben, akik újra megélték az őszi rózsá virágzását a kopár sziklán, a felperzselt, felégetett, romba döntött városok, faluk, a volt virágos kertek helyén vagy a messze messze Szibéria hómezőin és bányáiban... milyen igazi, szívből jövő sóhajjal száll ajkaikról hazafelé a nótá!

A kert őszi rózsával volt tele
Én nem tudom mit szerettem benne,
Fáj a szívem ha gondolok rája
Őszi rózsá hófehér virága.

Móta.

*** Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök elutazott a hódolóküldöttségbe.** Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök titkárja Brém Lőrinc kanonok kíséretében Bécsbe utazott, hogy a hódolóküldöttségben, amely a király elé vonul, részt vegyen.

*** Hódoló küldöttségek a király előtt.** Mint már említettük, király Öfelsége csütörtökön, szeptember 2-án fogadja Schönbrunban a magyarországi törvényhatóságok hódoló küldöttségét. Ertesülésünk szerint Biharvármegye küldöttségében nem csak gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök, hanem dr Radu Demeter nagyváradi gör. kath. püspök is részt vesz. — Nagyvárad város küldöttségének tagjai ma, kedden indulnak Bécsbe. A küldöttségben közbejött körülmények folytán Hlatky Endre főispán nem vesz részt s így a város részéről Rimler Károly polgármester, dr Horványi Géza országgyűlési képviselő, dr Medvigy Gábor, dr Horványi Gyula és Lukács Ödön városi főjegyző utaznak a császárvárosba Öfelsége elé.

*** Dr Radu Demeter részvétele a hódoló küldöttségben.** Amint illetékes helyről értesülünk dr Radu Demeter görög katolikus püspök csatlakozik a törvényhatóságoknak Öfelségénél hódoló küldöttséghez és e célból kedden reggel 6 órakor Bécsbe utazik, ahová este fog megérkezni.

*** Vaszary Kolos állapota.** A Magyar Kurir jelenti: A nagybeteg Vaszary Kolosnak 27-én este és 28-án reggel a hőmérséklete 38,1, az érverés 102 volt. A bűbornok az éjjelt nyugodtan töltötte, erőbeni állapota valamivel javult. A táplálkozás azonban nem kielégítő.

*** Katonai kitüntetések.** A király Tenjai Bartholovich Leó 1. huszárezredbeli századosnak, a b.-h. vezénylő tábornok és tartományi főnök segédtesttjének kitűnő szolgálataiért a katonai érdemkereszt III. osztályát adományozta a hadiékítménnyel. Legfelsőbb elismerésének tudtuladását parancsolta meg ns Paikert Henrik 1. huszárezredbeli tart. századosnak, Kindlán Adám és Por recte Sáfrány József 70. gyalogezredbeli főhadnagynak, Schreyer János, Rosenberg Jenő, Primich Vencel, Bauer József és Csepinko Nándor 70. gyalogezredbeli hadnagyoknak az ellemsséggel szemben vitéz magatartásukért. Ugyanezak a „Signum laudis“-t kapta dr Kathi Márton 19. tábori tűzérezredbeli tart. főorvos is. A hadiékítményes III. osztályu vaskoronarendet kapta Böhm Béla 8. honvéd tábori tűzérezredbeli őrnagy és az ellenség előtt elesett Sárosy László 2. honvéd huszárezredbeli őrnagy, míg Dezső László, Köpe Egon, Kelemen Lajos, Vécsey Aladár és Zombor Antal 8. honvéd tábori tűzérezredbeli főhadnagyk a legfelsőbb elismerésben részesültek.

*** A Magyar nők korona alapjára** következők jegyezték: Gróf Pongrácz Istvánné 100, Tóth Istvánné 50, báró Kapri Valérné 50, Balogh Mihályné 40, Fábri Albertné 15 K-t. A lövészárók ünnepélyre küldtek: Cseprega Miklósné 10, özv. Óváry Sándorné 20 koronát. Mindezen adományokat hálással köszöni a Vörös-Kereszt vezetésége.

pótolni az alkotásokat, melyeket elpusztítottunk szemlélve és szenvedve a nagy összeomlást, pusztulást. A lapok majd hircikket irnak (vagy némelyek vezető helyen emlékeznek meg) az évfordulóról: ezeket elolvassuk s kíváncsiságból belepislantunk néha kis fiunk olvasókönyvébe, amint lassan, nehezen elemezi (alany, állitmány határozó...) a másnapra feladott olvasmányt, mely történetesen a nagy háboru valamelyik esőppnyi mozzanatát fogja elmesélni. S ezzel már vége is a lágy, érzelmes megemlékezésnek; annyi prózai gond, hív, sürget, hajszol, hogy igazán sietnünk kell s igazán nem tehetünk róla, ha olyan alkalom adódik elő, hogy egy-egy bēna vitéznek szégyenkeznie kell szerencsétlensége miatt.

Nos! — ha valaki hallgatja még a jövődőlésemet s nem kész a cinizmus vádjával, mesélek neki, a századik évről is. Amikor majd a pragmatikus történetirők (hivatásos sirásói a fantázia bűbájának s a belőle fakadt mondavilágnak) töviről hegyire ki-nyomozzák ennek a nagy kavarodásnak a legtitkosabb rugóit (amelyeknek valami esalhatatlan sejtése már itt is él mindnyájunk lelkeben, de ami akkor elsőrangú felfedezés lesz), amikor majd lelepleződik a századik hadvezérnek épen századik szobra (az elsőket már ma patinával vonta be az eső s a szálló por), amikor majd nem lesznek köztünk olyan élő esodák, akik a próféták ígérétével ajkukon meséljenek erről a valóban mesébe illő világról: akkor majd ugy néznek ide vissza — hunyorított s hinni nem akaró szemmel — a kíváncsiak, mint ahogyan — mondjuk — mi hümmögetünk egy másik szinte csak száz évvel ezelőtt valósulásba ment „nemesi insurrectio“ furocságainak hallatára. Hiába! az idő eljár és ki s minő alapon meri azt mondani, hogy egy eljövendő száz év alatt nem tehet meg olyan utat a világ, mint aminő mondjuk a „szent szöveg“ s a mai entente-ok határjelző kövei közé esik?

Mi közel jön hozzánk a mult, s mégis mily távol marad! Igen, mert mi kikopunk belőle.

Az ezredik évről már igazán nem merek megjegyzést megköszöntatni.

(oó.)

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely letünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

*** A városi villamos-telep ügye.**

A villamos mű ügyében a közigazgatási vizsgálatot még nem fejezte be Lukács Ödön városi főjegyző. Tegnap egész nap folytatta Belányi Imre igazgató kihallgatását. A kihallgatás apró részletességgel az igazgató ellen emelt vádak minden részletére kiterjedt s mint értesülünk Belányi Imre a vád minden pontjára megfelelő és megnyugtató választ adott, amely kellő és valódi világításba helyezi az egyes hírlapok útján mesterségesen felfújt ügyet. Ugy véljük, hogy még ezután vesz az egész dolog érdekes fordulatot, s megvagyunk győződve, hogy nem hírlapi cikkeket, hanem az erre egyedül illetékes faktor: a büntető bíróság közbejötté által fogja a közönség megismerni az igazságot. Belányi a leghelyesebben járt el, mikor nyilatkozatában a bíróságra hivatkozott, de mit tárgyalt és min izgult volna napokon át a kávéházak közönsége? A város képviselői és a bírósági végrehajtó kimentek az almamezői szénbányához és a Püspökfürdőbe, hogy az eltört teherautót és esetleg a bányában található Reichel Henrik tulajdonában levő értékekre bírói biztosítási zárlatot foganatosítsanak. Különben Reichel Henrik bánya bérlő szerint, hogy most a lapok felhívták a bánya termékére a közönség figyelmét, olyan ingyen reklámot csináltak, hogy azóta a környék lakossága tömegesen vásárolja a szenet.

*** Előléptetések a hadseregben.**

A király Guba Rezső 37. gyalogezredbeli, Reiber Győző 37. gyalogezredbeli, Kolesariós Ede 70. gyalogezredbeli századosokat és Styrsa Vencel századosát a II. gyalogezredtől a 70. gyalogezredhez őrnagyként léptette elő.

*** Be kell oltani a hadsereg szállítókat.**

Ha valami zseniális német tanár feltalálná a visszaélések elleni szérumot, akkor elsősorban a hadsereg szállítók legalább 90 százalékát kellene ezzel beoltani. Ilyen óriási jelentőségű szérum hiányában azonban egyelőre csak óvatosságból a hólyagos himlő szérumával fognak beoltani minden katonai szállítót. Tegnap ebben a dolgozban rendelet érkezett úgy a vármegyéhez, mint a városához. A rendelet értelmében nemcsak a szállítókat, hanem összes alkalmazottaikat, sőt a velük összeköttetésben lévő alvállalkozókat és azok alkalmazottait is be kell oltani. A rendelet a legközelebbi idő alatt végrehajtandó.

*** Gyermekek a vak katonákért.**

A vak katonák szomorú sorsa a gyermekek szívét is megindította, s gyakran olvashatunk róla, hogy megtakarított filléreiket eljuttatják a háború e szerencsétlenei részére. — Ilyen kedves és érdekes megnyilatkozása a gyermekszívnek az a 2 korona, amelyet a Szta-roveszky-utca 3. szám alatti gyermekek juttattak el hozzánk, mint az általuk rendezett műkedvelő előadásból begyűlt összeget. Egy kis szindarabot adtak elő, melyben négyen szerepeltek: Golján Margit, Golján Rózi, Révész Berta és Fráter Ilonka. A kis műkedvelők kijelentették, hogy máskor is játszanak a fenti jótékony célra.

*** Adományok a felépítendő falvak javára.** Tóth Mihály szalárdi földbirtokos 500 koronát adományozott a Bihar-megye által felépítendő község javára. Baranyi László alezredes, aki 14 napi szabadságáról tegnap indult el ismét a haretérre, 50—50 koronát adott a Bihar-megye illetve Nagyvárad város által építendő északmagyarországi falvak javára.

*** Beiratás az énekiskolába.**

Bleyer Andorné énekiskolájában az 1915/16. tanévre a beiratások szeptember 1—8-ig a tanintézet helyiségében (Rákóczi ut 12. III. emelet 20.) mindenkor d. e. 9—1-ig d. u. 3—6-ig eszközölhetnek.

*** A török Vörös-Félhold** képes levelező lapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest, képviselőház.)

*** Felhívás cipész és csizmadia mesterekhez!** Felkérem az összes cipész és csizmadia mestert, kik katonai lábbeliket készíteni hajlandók, hogy f. hó 31-én, azaz ma este 8 órakor az ipartestület hivatalában gyűlésre megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel Czeglédy Jeremiás, ipartestületi elnök.

*** Beiratások a fa és fémipari iskolába.** A Schlauch téri fa- és fémipari iskolába beiratkozni 1-én, 2-án és 3-án lehet. A helyek arányában felvétetnek növendékek.

*** Mazalik József zenetanár** (volt katonai zenekarmester) Alapos oktatást nyújt házbán vagy házonkívül a bécsi és budapesti zeneakadémiai módszer szerint zene elmélet, zongora, az összes vonós és fuvó hangszerek tanulásában. Cim Beöthy Ödön u. 33.

*** Katonai munkásosztagok ki-vezénylése.** Nagyvárad város katonai ügyosztályának 22970—1915. sz. átírata folytán értesítjük az érdekelteket, hogy a katonai munkásosztagok kivezényelhetésének módzataira vonatkozólag a cs. és kir. hadügyminisztérium a következőket engedélyezte: Azon állami és magán intézmények s vállalatok stb., melyeknél munkaerő hiánya forog fenn s hol a munka folytatása katonai érdek miatt okvetlenül kívánatos, 30 főnyi legénységig terjedő munkásosztagoknak 2 legfőljebb 3 heti időtartamra való ki-vezényelését egyenesen a temesvári katonai parancsnokságnál kérelmezhetik. Nagyobb munkásosztagok, avagy hosszabb időre való ki-vezénylések továbbra is a cs. és kir. hadügyminisztériumtól kérelmezendők. Nagyvárad 1915. augusztus hó 30-án. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr. Moskovits József sk., elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

*** Kigyuladt bódé.** Vasárnap este egyenyed 8 órakor két száguldó tüzoltó kocsi zavarta meg a Rákóczi-uton sétálókat. Schöffner Mihálynak a vasuti állomás mellett levő virsli és pálinka elárúsító bódéja gyuladt ki, azonban mire a tüzoltóság megérkezett, a tüzet Molnár Márk rendőrmester az odasiető hordárok segítségével már el is oltotta. A kár 30 koronára tehető.

*** Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódinál a katonaság az egész vonalon vásárol esekoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sós heringet nagyban is, rakta-ron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekek**

Legújabb táviratok.

Kobrin várost megszállottuk.

Budapest, aug. 30. (Saját tud.) A sajtóhadiszállásról jelentik: Breszt-litovszktól keletre 50 kilométernyire fekvő Kobrint csapataink megszállották. Puhalló tábornok hadserege a koveli uton előre-nyemul. Offenzivánk a volhíniai vár háromszögű vonalat elérte.

Olasz vélemény a Balkánról.

Budapest, aug. 30. (Saját tud.) Lugaából jelenti, hogy a Popolo d'Italia a bulgár hadügyminiszter változást pesszimiztikusan ítéli meg. Az ántánt reményei a Balkán a minimumra szállottak alá.

Östland és Reval hadizóna.

Budapest, augusztus 30. (Saj. tud.) A Morgenbladed jelenti Pétervárról, hogy Östland és Reval kormányzóságok területét hadizónának nyilvánították.

Elsüllyesztett angol gőzös.

Budapest, augusztus 30. (Saját tudósítónktól) Londonból jelentik, hogy a Stephenson angol gőzöst elsüllyesztették.

IRODALOM

Uj Idők. A legújabb számban Herezeg Ferenc A tábornok leánya címmel irt elbeszélést, Gábor Andor folytatja Egy untauglieh noteszből című regényes rovatát. Garády Viktor A tenger tündéraitól ir ismertetést, Kertész Miksa Szegény ember szerencséje című írása, Molnár Elek cikke az Életkorról. A Pillanatfölvételek rovata, Lőrinczy György novellája „Szép magyar hazánkért”. Vollquartz Ingeborg dán regénye „Az ezredes ur leányai”, Szabolcska Mihály, P. Pál Ödön és Bányay Zoltán versei, apróbb cikkek tarkítják még a lap szövegrészét. A képek közül megemlíti a Szent István napi körmenetről készült fényképeket, fotográfiát a német császári pár találkozásáról a táborban, fényképsorozatot az északi harcterről, az olasz harcterről, a Kárpátok öre (kolozsvári faszobor) fölavatásáról. — Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre öt korona, félévre tíz korona. A szerkesztőség és kiadóhivatal kívánatra szívesen küld ingyen mutatványszámot Budapest, VI., Andrassy-ut 16. szám.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 29-iki száma az oroszországi harctér legújabb eseményeiről mutat be képeket: azokról a területekről és városokról, amelyekben az csapatok gyors iramban kergetik maguk előtt az oroszokat. Egy sorozat érdekes francia gunyképeket mutat be, melyeket nemrég az angolokra csináltak. Szépirodalmi olvasmányok: Laczkó Géza és Strug András regénye, illetve a balti németekről és a német fejedelmekről stb. — Egyéb közlemények: kép a Ludovik növénykeinek tisztítási avatásáról s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálzás stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5

korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.).

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 171301—1915 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur 6. cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a magyar kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a „József” fiárvaházban egy, az „Erzsébet” leányárvaházban pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezenel pályázat hirdettetik. Mindkét árvaházban való felvétel kellékeiként igazolandó: a) az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a magyar kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) felárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy fia árva a 10-ik, a leány árva pedig a 12-ik életévét még tul nem haladta, e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bolygateglen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6. cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1915—16. tanév folyamán lesznek betöltendőek s a felvétel vagy felvételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915 július hó 31. Elemér Ferenc, katonaiügyi tanácsnok.

Feldult tűzhelyeinkért!

Magyarország vármegyéihez, városaihoz és tehetős társadalmához szólunk. Mindazokhoz, akiket megkímélt a világháború pusztító forgataga, akik bár megfeszült idegzettel, de mégis távol minden veszedelemtől, dolgozhattak önmaguknak, kedveseiknek.

A nagy magyar Alföld, a Dunántul már be volt vetve, a grárakban folyt a hasznosító munka, az üzletember megkötötte az üzletét, míg a Kárpátokon élet-halálharc dult, hogy minden élet, minden munka, minden üzlet, minden család minden otthona a mienk marad-e?

A magyar katona és nagy szövetségünk világháború ereje visszavetették az ellenséget. Lengyelországot felszabadítottuk, bent Oroszország szívében kergetjük már az orosz és a fenyők újra szabad napfényben fürödve állanak a vértapett szabad Kárpátokon. De a győzelemnek ára is volt! Hőseink temetője lett a Kárpátok hegye-völgye, a kegyelet örök földje, ahová elzarándokol majd az utód, hogy a névtelen sírokra letehesse a hála hervadhatlan koszorúját.

Az erő, mely „őseinket felhozta Kárpát szent bécérére”, meg is tartotta halálmegevő hősiességgel a Kárpátokat és vele Magyarországot: az Alföldet, a kincses Erdélyt, a televény Bánátot és a gyümölcsös Dunántult.

Mienk a győzelem: — Óh, de milyen lehetett volna a pusztulás, ha a győzelem is ennyibe került. Községek, falvak mentek tönkre százezrekre a Kárpátokban, a kis helységek lakóinak nincs lakóhelye, a tűzhely üszkös téglahalom és hamu lett. Gránátok furták át az ereszt, ahol máskor a fecske fészket, tűz égette fel a gerendát, ahol aranyfényben csillogó kukoricásor mesélte eddig, hogy élet, béke nyugalom volt.

A Kárpátok népe egész Magyarországot szenvedett, a Kárpátok falvai azért pusztultak el, hogy Magyarország megmaradjon.

Sárosmegyében 20, Zemplénben 20, Ungvármegyében 5 község és falu pusztult el teljesen; töméntelen ezen kívül a községek és falvak száma, amelyek részben szenvedtek. Több mint 5000 ház semmisült meg.

Nincs igavonó állat, nincs marha, nincs baromfi, mindent elhajtott, elpusztított az orosz. A mezőt nem lehet felszántani, a földet bevetni, a gyermeket iskoláztatni.

Siessünk az érettség szenvedő Kárpátok segítségére.

Az állam megtette amit tehetett, gondoskodott az első segítségről, gondoskodott arról is, hogy a feldult tűzhelyek felépüljenek.

De Magyarországnak, a magyar vármegyéknél, városoknak és társadalomnak nem lehet közömbös, hogy miként épülnek újra a Kárpátok elpusztult falvai.

Szegény és elhagyatott volt eddig ez a vidék, kultúrája elmaradt; a hála érzete, a magyarság szeretete és kegyelme kötelességé teszi, hogy gondoskodjunk róla, hogy többé ne legyen szegény, elhagyatott és kulturálatlan.

Ujjá, szebbé, jobbá, egészségesebbé és magyarrá építjük az elpusztult falvakat, hogy gyermekei még az unokákban is arról meséljenek, hogy milyen csodát tett a magyar hála és szeretet.

Magyar óvodák és magyar iskolák támadnak a rutén és tót falvakban és magyar imával fogja megköszönni a föld szegény népe a Kegyelmes Istennek, hogy a magyarság szívét feléje fordította és hogy őt a magyarság szívére zárta.

Mindnyájunk közös, szent munkája az, hogy így történjék.

Ezért alakult meg a Háboruban Feldult Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottság (Budapest, képviselőház), amely Magyarország gazdasági, technikai és művészi legjobb erőinek bevonásával, a hatalmas magyar sajtó támogatásával akarja célját megoldani.

Ezért fordulunk Magyarországot vármegyéihez városaihoz és tehetős társadalmához, hogy segítsenek munkánkban, lássanak el termékenyítő gondolatokkal és pénzzel, hogy leróhassuk hálánkat a Kárpátok népéért és vigyük egy fokkal előbbre a kultúra útján.

A szív szeretetével, a gondolkodás bölcsességével lehet ezt elérni.

A szeretet és gondolkodás vezet ahhoz, hogy pénz, pénz és pénz szükséges ehhez a munkához.

A Kárpátokban elveszett kedveseinek és szívének épít emléket, a ki a Kárpátok népét segíti.

Ha azok a vármegye, azok a városok és az a társadalom, a melyet megkímélt, sőt üzlethez juttatott a háború engedelmeskednek a szív és ész szavának a Kárpátok elpusztult vidéke szebb, jobb és magyar lesz.

A „háboruban Feldult Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottság” fenti hozam városunk közönségének tudomására, kérem, hogy a kegyes adományokat a polgármesteri hivatalba (I. emelet 2. sz.) eljuttatni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1915 aug. 25-én.

Rimler Károly,
polgármester.

18721—915 rkp. szám.

Hirdetmény.

Egyes pamutanyagok készleteinek bejelentése, valamint elidegenítésüknek és feldolgozásuknak korlátozása tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala az 50037—1915 sz. M. E. rendelet alapján fenti anyagok bejelentésére, feldolgozásukra és elidegenítésükre nézve a következőkre hívja fel Nagyvárad város területén lakó érdekeltek figyelmét.

1. Azon pamutanyagok, melyek bejelentésre kötelesek a következő a) a nyers, fehérített vagy világos (halvány) színű egyes v. cénázott pamutfonalakból, vagy szövött, kötött, vagy kötött szövött pamut kelme hulladékokból tépés vagy más nemű bontás által nyert szálas anyag (pld. müpamut). b) A pamutfonodák, pamutszövőgyáraknak, kötőgyáraknak és konfekció műhelyeknek eladásra vagy iparszerű feldolgozásra szánt következő pamuthulladékok: fonódai és szövődei fonalhulladékok, fészkóc, kártoló lécek tisztítási hulladéka, kártdobról lekerülő hulladék, verőszárnyakról lekerülő hulladék, bogácsológép hulladéka és pamutszövet hulladékok.

2. Mindazok, kik az 1. pontban említett anyagoknak feldolgozásával vagy forgalomba hozatalával iparszerűleg foglalkoznak és ilyen anyagokat a magyar szent korona országainak területén készletben vagy őrizetben tartanak, kötelesek készleteiket 3 nap alatt, az augusztus 15-iki állapot szerint azután pedig minden hónap 18-ig bezárólag az illető hónap 15. napján volt állapot szerint a keresk. ministerium ipari és műszaki ügyosztálynak (Budapest II. Lánchíd utca 1—3.) bejelenteni. A bejelentéshez szükséges bejelentő lapokat hozhat egyszerű levélbeli kérdésre fenti helyről. A bejelentő lapok 2 egyező példányban töltendő ki, s a megküldött boríték felbasz-

nálásával postán minden hó 18-ig a keresk. ministerium ipari és műszaki ügyosztálya felé megküldeni. Az iparhatóságnak jogában van a bejelentésre kötelezettek készleteit, raktárait felülvizsgálni.

A 1. pont alatt említett bejelentésre kötelezett, anyagokat, vagy ezután hozzá jövő készleteket eladni, bármely módon másnak átengedni, avagy feldolgozni csak a keresk. ministerium ur engedélyével szabad. Az erre vonatkozó kérelmek közvetlenül a keresk. ministerium ipari és műszaki ügyosztálya felé intézendők. Eladhatók vagy feldolgozhatók: 1. Az 1. pont a) alatt felsorolt anyagok. 2. A jelen rendelet életbe lépése után vám külföldről behozott nyersanyagokról vagy félgyártmányokról előállított és az 1. § 1. pontjában említett pamutanyag készletek feltéve, hogy a nyers anyagok, vagy félgyártmányok behozatala, az eredeti szállítási okmányok bemutatásával keresk. ministerium ipari és műszaki osztályánál igazolják. Az ilyen anyagok felett a szabad rendelkezési jogot a keresk. ministerium szabja meg.

Aki ezen rendeletben foglaltakat, be nem tartja az a törvény értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 korona pénzbüntetésre ítéltetik.

Nagyvárad, 1915. augusztus 21-én.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város tanácsa.

24846—1915. szám.

Hirdetmény.

A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokságnak 4169—1915. számú megkeresése alapján közhírré teszem, miszerint: ezen megkeresés szerint megállapítást nyert azon tényállás, hogy ellenséges államok megbízottjai azzal a céllal járják be az országot,

hogy a harsztéren lévő hozzátartozóitól tábori leveleket, vagy ezekről másolatokat szerezzenek be. — Céljukat azzal a hazug ürüggyel igyekeznek elérni, hogy hazafias művek megjelentéséről van szó, amelyekben a leveleket kinyomtatnák. Ezzel, vagy ehhez hasonló ürüggyel és pénz ajánlatokkal próbálják célt érni. A leveleket azután arra használják fel, hogy azokból különösen egyes hadtestekhez tartozó ezredek tartózkodási helyét megállapítsák, ugyancsak az egyes veszteségeket és csapateltolásokat és ehhez hasonlókat kiszámítsanak.

Hathatósan figyelmeztetem tehát a lakosságot, hogy tábori leveleket harmadik személynek ki ne adjon, azokból kijegyzéseket meg ne engedjen, s gyanús ajánlatokról a legközelebbi katonai vagy rendőri hatóságot azonnal értesítse.

Nagyvárad, 1915. augusztus hó 25-én.

Rimler Károly,

polgármester.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

16588—915. szám.

Felhívás.

Nagyvárad város területén, mint loállítási járásban f. év február hó 15-én megtartott loosztályozás alkalmával alkalmasnak talált, illetve nyilvántartó lappal ellátott lovak tulajdonosai felhivatnak, hogy lovaik marhaleveleivel, a rendőrség II. emelet 8. számú szobájában 8 nap alatt pénzbírság terhe alatt jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1915. augusztus 24.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad fióküzletek:

Kossuth-utca 5. Gyárepület.
Rákóczi-ut 2. Bazárepület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyvárad fióküzletek:

Kossuth-utca 5. Gyárepület.
Rákóczi-ut 2. Bazárepület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az őszi saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R.T.
fióküzleteiben.

Gyártmányaink bizalmas kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveittek.

50 fióküzlet az ország összes nagyobb városaiiban.